

BÖLÜM 2

GÖÇ VE KADIN SAĞLIĞI

Vasfiye BAYRAM DEĞER¹

Sema ÇİFÇİ²

GİRİŞ

İnsanlık tarihinin başlangıcından bugüne kadar devam eden ve hiçbir zaman bitmeyecek gibi görünen göç olgusu, geçen yüzyılda neredeyse tüm dünyayı etkilemesi, aynı zamanda sürekli gelişen haberleşme ve bilgilendirme teknolojileri sayesinde görünürlüğü arttığından dolayı farklı disiplinler tarafından birçok yönüyle incelenmiş ve araştırmalara konu olmuştur.¹

Yapılan tahminlere göre yaklaşık 7.7 milyara ulaşan dünya nüfusunun 272 milyonu göçmen statüsündedir. Bu sayı dünya nüfusunun yaklaşık % 3.5'i demek yani her 30 kişiden biri göçmendir. Göçmenlerin önemli kısmı öncelikle daha yakın ve ulaşılabilir olmasından dolayı sınır komşusu olduğu ülkeleri tercih etmektedir. Akabinde, ekonomik ve sosyal bakımdan daha gelişmiş olan “uzak ülkeler” göçmenlerin adresi konumuna gelmektedir. Uluslararası göçün birçok sebebi olmakla beraber savaş ve işsizlik başat rol oynamaktadır. Bu durum, göçmen nüfusunun büyük çoğunluğunun ekonomik bakımdan yüksek gelirli ülkeleri tercih etmesine yol açmaktadır. Son yüzyılda küresel düzeydeki göç rekor seviyeye ulaşmıştır. Bunu ülkesinde yerinden edilmiş kişilerin sayısından yani 41 milyonu aşmasından ve mülteci sayısının neredeyse 26 milyonu bulmasıyla daha iyi anlıyoruz. Göçmen istatistiklerine bakıldığında %52.00 erkek %48.00'i kadındır. Ayrıca bu göçmenlerin çoğunluğunun (%74) çalışma çağındaki (20-64) bireylerden oluştuğu görülmektedir.²

Göçmen sayısının bu kadar yüksek olması, sebepleri, sonuçları, zaman ve mekândan bağımsız olarak ele alındığında sorunun sadece göç eden kişiyi değil aynı zamanda hepimizin hayatına dokunduğu görülmektedir. Göç ve göçmen meselesini özetleyecek olursak: geniş bir literatüre sahip olan göç olgusu neo-liberal politikalar, gelişmiş ülkelerde farklı sebeplerden dolayı yaşanan krizler, savaş, ekonomik krizler, doğal afetler, sosyal ayaklanmalar ve terör olaylarının kesişiminde ortaya çıkan yoksullukla göç alan ülkelerin süregelen düşük ücretli iş gücü eşitsizliği ile ilişkilendirilebilir.¹

¹ Dr.Öğr.Üyesi, Mardin Artuklu Üniversitesi SBF, vasfiyedeg@gmail.com

² Dr.Öğr.Üyesi, Mardin Artuklu Üniversitesi SBF, sema-2121@hotmail.com

melidir. Aile planlaması yöntemleri ve cinsel yolla bulaşan hastalıklarla mücadele konusunda göçmen kadınlara gerekli danışmanlık hizmetleri verilmelidir. Göçmen kadınların doğum öncesi bakım ve koruyucu sağlık hizmetlerine erişimini sağlamak için bilgilendirme ve farkındalık çalışmaları yürütülmelidir. Göçmen kadınların gebelik ve doğum sonu dönemde düzenli bakımlarının yapılması sağlanmalı ve bu bakımlar ev ziyaretleri ile desteklenerek kadınların ihtiyaçları yerinde tespit edilmelidir. Şiddet ve cinsel istismara uğrayan kadınlar başta olmak üzere, bütün göçmen kadınlara ruh sağlığı konusunda destek ve rehabilitasyon hizmetleri sağlanmalıdır. Sağlık hizmeti sırasında kadınların mahremiyetine saygı duyulmalı, kültürel farklılıklara duyarlı olunmalı ve ön yargılardan uzak durulmalıdır. Sağlık personelleri göç süreci, etkileri, göçmenlerin özellikleri ve yaşadıkları sorunlar hakkında bilgilendirilmeli, sorunların çözümü için eğitilmelidir.

Göçmen kadınların sağlık gereksinimleri belirlenmeli ve bu gereksinimlerin giderilmesi için çalışmalar başlatılmalıdır. Göçün beraberinde getirdiği ekonomik ve sosyal yüklerin farkında olunarak göçmen kadınların sağlık sorunlarını belirleme ve önlemeye yönelik çalışmalarda uluslararası kurum ve kuruluşlarla işbirliği yoluna gidilmelidir. Dil ve kültür bariyerlerini ortadan kaldırmak amacıyla göçmen kadınların buldukları bütün bölgelere “Göçmen Sağlığı Merkezleri” kurulmalı ve göçmenlerin bu merkezlerden düzenli sağlık hizmeti almaları sağlanmalıdır. Göçmen kadınların refahına yönelik politikalar geliştirilmeli ve farkındalık çalışmaları yürütülmelidir. Göçün önemli bir bölümünün zorla yerinden edilme sonucu gerçekleştiği göz önünde bulundurularak göçmenlerle ve yerli halkın uyum içinde yaşayabilmesine yönelik farkındalık çalışmaları yürütülmelidir. Bu amaçla, kamu spotları hazırlanabilir okullarda uyum seminerleri verilebilir.

KAYNAKLAR

1. Çakmak S. “Değişen Hayatların Görünmez Sahipleri: Göçmen Kadınlar”. *Fe Dergi*, 2010; 2(2), 50-64. (07.03.2021 tarihinde <http://cins.ankara.edu.tr/goc3.html> adresinden ulaşılmıştır.)
2. World Migration Report (2020). Dünya Göç Raporu: Göç ve Göçmenler: Küresel Bakış.2020; 7-47. (07.03.2021 tarihinde <https://publications.iom.int/system/files/pdf/wmr-2020-tu-ch-2.pdf>. adresinden ulaşılmıştır).
3. De Beer, J., J. Raymer, R. Van Den Erf & L, Van Wissen. Overcoming the Problems of Inconsistent International Migration Data: A New Method Applied to Flows in Europe. *European Journal of Population*, 2010; 6(4), 459-481.
4. Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal İşler Departmanı [United Nations Department of Economic and Social Affairs] (UN DESA) (1998). Uluslararası Göç İstatistikleri Üzerine Tavsiyeler: Revizyon 1 [Recommendations on Statistics of International Migration: Revision 1]. Birleşmiş Milletler, New York. (07.03.2021 tarihinde https://unstats.un.org/unsd/publication/seriesm/seriesm_58rev1e.pdf. adresinden ulaşılmıştır).

5. Uluslararası Göç Örgütü [International Organization for Migration] (IOM). Göç Terimleri Sözlüğü [Glossary on Migration]. International Migration Law Sayı. 34, IOM. Cenevre. (08.03.2021 tarihinde www.iom.int/glossary-migration-2019 adresinden ulaşılmıştır.)
6. International Migration Flows to and From Selected Countries: The 2015 Revision. UN DESA, Nüfus Birimi. (06.03.2021 tarihinde www.un.org/en/development/desa/population/migration/data/empirical2/migrationflows.asp adresinden ulaşılmıştır.)
7. Uluslararası Göç Veritabanı [International Migration Database]. (2019). OECD Verileri, Paris. <https://stats.oecd.org/Index.aspx?DataSetCode=MIG> (08.03.2021 tarihinde <http://www.un.org/en/development/desa/population/migration/data/empirical2/migrationflows.asp> , adresinden ulaşılmıştır)
8. UNHCR Yürütme Komitesi [UNHCR Executive Committee] (ExCom) 2017 Update on Statelessness. United Nations Document EC/68/SC/CRP.13, 7 Haziran. (05.03.2021 tarihinde www.refworld.org/docid/59a58d724.html , adresinden ulaşılmıştır.)
9. Ekici, S., Tuncel, G. Göç ve İnsan. *Birey ve Toplum Sosyal Bilimler Dergisi*, 2015; 5(1), 9-22.
10. Topçu, S., Beşer, A. Göç ve Sağlık. *C.Ü. Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 2006; 10(3), 37-42.
11. Farley, T., Galves. A., Dickinson, L. M., Perez, M. J. D. Stress, Coping and Health: A Comparison of Mexican İmmigrants, Mexican-Americans and Nnon-Hispanic Whites. *Journal of İmmigrant Health*, 2005; 7(3), 213- 20.
12. Hyman, H. Setting the Stage: Reviewing Current Knowledge on the Health of Canadian Immigrants. *Canadian Journal of Public Health*, 2004; 95(3), 4-8.
13. Ertem, M. Göç ve Bulaşıcı Hastalıklar. *Toplum ve Hekim*, 1999; 14(3), 225-8.
14. İpekyüz, N. Güneydoğuda İç Göç Tartışmaları ve Sağlık Boyutu. *Toplum ve Hekim*, 1996; 11(74), 56-60.
15. İldam Çalım, S., Kavlak, O., Sevil, Ü. “Evrensel Bir Sorun: Göç Eden Kadınların Sağlığı ve Sağlık Hizmetlerinde Yaşanan Dil Engeli”. *Sağlık ve Toplum*, 2012; 22(2), 11-19.
16. Tuzcu, A., Bademli, K. “Göçün Psikososyal Boyutu”. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 2014; 6(1), 56-66.
17. Luquel, J. S., Soulen, G., Davila, C. B., Cartmell, K. “Access to Health Care For Uninsured Latina İmmigrants in South Carolina”. *BMC Health Services Research*, (2018), 18(310), 1- 12.
18. Schmidt, N. C., Fagnoli, V., Epiney, M., Irion, O. “Barriers to Reproductive Health Care For Migrant Women in Geneva: A Qualitative Study”. *Reproductive Health*, 2018; 15(43), 1-10.
19. Önal, A., Keklik, B. “Mülteci Ve Sığınmacıların Sağlık Hizmetlerine Erişimde Yaşadığı Sorunlar: Isparta İlinde Bir Uygulama”. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 2016; 7(15), 132-148.
20. İlhan, M. N., Gözlü, M., Atasever, M., Dünder, M. A., Büyükgök, D., Barkan, O. B. “Göç ve Halk Sağlığı”. Susam Yayınları. 2016. 2. Baskı, Ankara.
21. Shuldiner, J., Liu, Y., Aisha Lofters, A. “Incidence of Breast and Colorectal Cancer Among İmmigrants in Ontario, Canada: A Retrospective Cohort Study From 2004-2014”. *BMC Cancer*, 2018; 18(537), 1-10.

22. ŐimŐek, Z., Yentür-Doni, N., Doğan, F., Hilali, N. G., Yıldırımkaaya, G. (2015b). "Bir İl Merkezinde Üreme Çağındaki Suriye'li Mülteci Kadınlarda Demir, B12 ve Folat Eksikliği". 18. Ulusal Halk Sağlığı Kongresi, Kongre Bildiri Kitabı, Poster Bildiri No: 16, 291-292.
23. Benage, M., Greenough, P. G., Vinck, P., Omeira, N., Pham, P. "An Assessment of Antenatal Care Among Syrian Refugees in Lebanon". *Confl Health*, 2015; 9, 2-11.
24. Hyman, I., Gruge, S. "A Review of Theory And Health Promotion Strategies For New Immigrant Women: Canadian". *Journal of Public Health*, 2002; 93(3), 183-187.
25. Zheng, Y., Ji Y Dong, H., Chang, C. "The Prevalence of Smoking, Second-Hand Smoke Exposure, and Knowledge of the Health Hazards of Smoking Among İnternal Migrants in 12 Provinces in China: A Cross-Sectional Analysis". *BMC Public Health*, 2018; 18(655), 1-9.
26. Kara, P., Nazik, EvŐen. Göçün Kadın ve Çocuk Sağlığına Etkisi. *GümüŐhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2018, 7(2), 58-69.
27. İlçioğlu, K., Keser, N., Çınar, N. Ülkemizde Kadın Sağlığı Ve Etkileyen Faktörler. Women's Health and Affecting Factors in Turkey. *ournal of Human Rhythm*, 2017, 3(3), 112-119.
28. Kurtuldu, K., Őahın, Ebru. Göçün Kadın YaŐamı ve Sağlığı Üzerine Etkileri. *Ordu Üniversitesi Hemşirelik Çalışmaları Dergisi*, 2018, 1(1), 37-46.
29. Llácer, A., Zunzunegui, M. V., Del Amo, J., Mazarrasa, L., Bolúmar, F. The Contribution of A Gender Perspective to the Understanding of Migrants'. *Journal of Epidemiology & Community Health*, 2007; 61(Suppl 2), ii4-ii10. (11.03.2021 tarihinde <http://dx.doi.org/10.1136/jech.2007.061770>, adresinden ulaşılmıştır.)
30. Adanu, R. M., Johnson, T. R. Migration and Women's Health. *Int J Gynaecol Obstet*, 2009 ; 106(2): 179-81. doi: 10.1016/j.ijgo.2009.03.036. PMID: 19539929.
31. Gencer T.E. An Evaluation of the Relationship of Immigration and Education: Education Needs of the Syrian Refugee Children and Challenges of Exposed Delays in Schooling Processes. *The Journal of International Social Research*, 2017; 10(54), 840-851. www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581.(9.03.2021 tarihinde <http://dx.doi.org/10.17719/jisr.20175434652>, adresinden ulaşılmıştır.)
32. Dustmann, C., Glitz, A. Chapter 4 - Migration and Education. *Handbook of the Economics of Education*, 2011; 4, 327-439. <https://doi.org/10.1016/B978-0-444-53444-6.00004-3>
33. Paksoy, S., Karadeniz, M. "Kiliste ÇalıŐan Suriyeli Sığınmacıların Sosyo-Ekonomik Yapısı Üzerine Bir AraŐtırma ". *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 2016; 15(58), 785-798.
34. Akpınar, T. Türkiyedeeki Suriyeli Mülteci Çocukların ve Kadınların Sosyal Politika Bağlamında Yaşadıkları Sorunlar. *Balkan ve Yakın Doğu Sosyal Bilimler Dergisi*, 2017, 3(3), 16-29.
35. BaŐ, M., Molu, B., Tuna, H. İ., BaŐ, İ. Göç Eden Ailelerin Sosyo-Kültürel ve Ekonomik DeęiŐiminin Kadın Ve Çocuk YaŐamına Etkisi. *Itobiad: Journal of the Human & Social Science Researches*, 2017, 6,3(3), 1680-1693.
36. UNFPA (United Nations Population Fund) (2014). Migration: A World on Them Ove. (08.03.2021 tarihinde <https://www.unfpa.org/migration> adresinden ulaşılmıştır.)

37. Adaman F, Keyder. Türkiye’de Büyük Kentlerin Gecekondu ve Çöküntü Mahallelerinde Yaşanan Yoksulluk ve Sosyal Dışlanma. (08.03.2021 tarihinde https://ec.europa.eu/employment_social/social_inclusion/docs/2006/study_turkey_tr.pdf adresinden ulaşılmıştır.)
38. Coşkun, E. Türkiye’de Kağıtsız Göçmen Kadınlar ve Sosyal Hizmetler. Undocumented Migrant Women and Social Work in Turkey. *Çalışma ve Toplum: Ekonomi ve Hukuk Dergisi*, 2017; 54, 1299-1315.
39. Bloch A. Refugee Women and Employment: Barriers to Integration. *Refugee Women’s News*, 2004; 27. (15.03.2021 tarihinde https://www.refugeewomen.org.uk/PDF/Refugee_Women_and_Employment_27.pdf adresinden ulaşılmıştır.)
40. Rumbaut Rubén, G. Ties That Bind: Immigration and Immigrant Families (1997). Immigration And The Family: Research And Policy On U.S. Immigrants, pp. 3-46, Alan Booth, Ann C. Crouter, and Nancy S. Landale, eds., Lawrence Erlbaum Associates, 1997. 2011. (03.03.2021 tarihinde <https://ssrn.com/abstract=1888727> adresinden ulaşılmıştır.)
41. Kim, J., Yang, Seung-Bum., Torneo, A. Marriage Immigration and Multicultural Families: Public Policies and Their Implications for the Philippines and South Korea. *Asian Politics & Policy*, 2014; 6(1), 97-119. (09.03.2021 tarihinde <https://doi.org/10.1111/aspp.12091> adresinden ulaşılmıştır.)
42. Carballo, M., Grocutt, M., Hadzihanovic, A. Women and Migration: A Public Health Issue. *World Health Statistics Quarterly*, 1996; 49(2), 158-164
43. Miller, E., Decker, M. R., Silverman, J. G., Raj, A. Migration, sexual exploitation and women’s health: a case report from a community health center. *Violence against Women*, 2007; 13 (5), 486-497.
44. Çifçi, S., Bayram Değer, V., Ertem, M. Suriyeli Göçmenler ve Önemli Bir Üreme Sağlığı Sorunu Erken Yaş Gebelikleri. *Göç Dergisi*, 2018; 5(1), 33 – 42. ISSN: 2054-7110. e-ISSN: 2054-7129. (09.03.2021 tarihinde www.gocdergisi.com adresinde ulaşılmıştır.)
45. Aksu, H., Sevil, Ü. Göç ve Kadın Sağlığı. *Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim Ve Sanatı Dergisi*, 2010; 2(3), 134-138.
46. Dias, S., Gama, A., Cargaleiro, H., Martin, M. O. Healthworkers’ attitudes toward immigrant patients: A cross-sectional survey in primary health care services. *Human Resources for Health*, 2012; 10(14), 1-6.
47. Schneider, E. C., Zaslavsky, A. M., Epstein, A. M. Racial Disparities in the Quality of Care for Enrollees in Medicare Managed Care. *JAMA*, 2002; 287, 1288-1294. 10.1001/jama.287.10.1288.
48. Anderson, L. M., Scrimshaw, S. C., Fullilove, M. T., Fielding, J. E., Normand, J. Task Force on Community Preventive Services: Culturally Competent Healthcare Systems: A Systematic Review. *Am J Prev Med*, 2003, 24 (Suppl3): 68-77
49. Hamilton, M., Essat, Z. Minority Ethnic Users Experiences and Expectations of Nursing Care. *J Res Nurs*, 2008, 13: 102-110. 10.1177/1744987108088638.
50. Garcia Campayo, J., González Broto, C., Buil, B., Garcia Luengo, M., Caballero, L., Collazo, F. Attitudes of Spanish Doctors towards Immigrant Patients: An Opinion Survey. *Actas Esp Psiquiatr*, 2006, 34: 371-376.

51. Betancourt, J. R., Green, A. R., Carrillo, J. E., Ananeh-Firemping, O. Defining Cultural Competence: A Practical Framework for Addressing Racial/Ethnic Disparities in Health and Healthcare. *Public Health Rep*, 2003, 118: 293-302.
52. Eshiett, M., Parry, H. Migrants and Health: A Cultural Dilemma. *Clin Med*, 2003, 3, 229-231.
53. Peek, M. E., Odoms-Young, A., Quinn, M. T., Gorawara-Bhat, R., Wilson, S. C., Chin, M. H. Race and Shared Decision-Making: Perspectives of African-Americans with Diabetes. *Soc Sci Med*, 2010, 71, 1-9. 10.1016/j.socscimed.2010.03.014.
54. Bayram Değer, V., Ertem, M., Durmuş, H., ifci, S., Balcı, E. Safety of Syrian Refugees in Southeast Turkey. *Anatol JFM*, 2018, 2, 56-61. DOI:10.5505/anatoljfm.2018.03521
55. Yağmur, Y., Aytekin, S. Mülteci Kadınların reme Sağlığı Sorunları. *Dokuz Eyll Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 2018; 11(1), 56-60.